

Gobelinek Ferenczy Noémi terve alapján
Tapisseries d'après le projet de Noémi Ferenczy
Гобеліны по проекту Ноэми Ференци

Szabó Vladimír: *Panneau - Панно*

terre, a történelmi hűségnek megfelelően. A tervezett felszabadulási emlékmű, az újjáépülő vár termeit díszítő freskók és egyéb képzőművészeti alkotások bizonyára tovább emelik majd az eddigi színvonalat. Azonban afféle fénytűzést, hogy sötétben tapogatózó, vagy talán vak bányászfiút úgy mintázzanak köbe, ahogy Várpalotán látható, aligha en-

gedhetünk meg magunknak. Mert ha a város bányászjellegére gondolunk, akkor sem erre a részletmásra esik a hangsúly. Vannak érthetetlen jelenségek, amelyekre senki sem tud elfogadható magyarázatot adni. Ezek közé tartozik ez az előbb említett szobor is a Szénbányászati Trószettel szemben, a vár egyik legféltettebb pontján.

Végezetül csak annyit, hogy képzőművészeti alkotásokkal igazában csak ezután népesedik be Várpalota, amely etekintetben valóban a nagy lehetőségek városa. Ha a legmagasabb igény érvényesül a műalkotások megválogatásában, Várpalotának csodájára járhatnak a külföldiek is.

Szj Rezső

A MŰVÉSZI ALKOTÁS FOLYAMATA

A kész alkotások megértése általában nem okoz akkora gondot, mint keletkezésük módjainak, az alkotás titkának megfejtése. A művészi tehetség korábbi cikkünkben vázolt vizsgálata azokat a személyiségpszichológiai tényezőket tárta fel, amelyek a művészi alkotómunka végrehajtásához szükséges szubjektív feltételeket tartalmazza. De az alkotás titkának megfejtése azt is megköveteli, hogy kísérletet tegyünk magának a művészi alkotás folyamatának tanulmányozására — keletkezésétől a befejező fázisig.

Az alkotás szó hallatára sokan még ma is egy olyan embert képzelnek el, aki érthetetlen révületben kiforgatja és égnek emeli szeméit, miközben lázasan rágszálja lúdtollát vagy öntudatlanul a semmibe mered. Azután,

amikor megszállja az ihlet, görcsösen tollat vagy ecsetet ragad és szélesebben, önkívületben szántani kezdi a papírt vagy a vásznat. Igen messzire nyúlnak az okok, amiért az alkotás fogalma elsősorban a művész tevékenységére s ezen belül is e mozzanatra korlátozódott. Minthogy a művészet hatása a tudományánál szélesebbkörű és közvetlenebb, már az ókori görögök figyelme, érdeklődése is főként a művészek „alkotáspszichológiájára” terjedt ki. Alkotásaik gazdag tartalmuk és formai szépségük miatt csodálattal töltötték el őket. Ugyanakkor az alkotás folyamatára vonatkozó pszichológiai ismeretek — adott korban természetes — hiánya következtében a csodálatukat kiváltó alkotás keletkezését teljes homály fedte.

Ha a tudás csekély s a tudomány még tehetetlen, a tévhiedelmek, babonák, misztikus magyarázatok élik világukat. Ezek a homályt — megszüntetése helyett — természetesen tovább növelik. Ezúttal is ez történt. Az ókori görögök feltételezték, hogy az alkotás pillanatában a művésze valami természetfeletti hatalom költözik bele. Az oly sokszor megcsodált alkotások eszerint az isteni vagy ördögi megszállottság ritka pillanatainak eredményei.

Az alkotómunkának kétségtelenül a legkülönösebb mozzanata az alapötlet megszületése. De míg az alkotó ideig eljut, kevésbé látványos, ám annál fáradságosabb és hosszadalmasabb utat kell megtennie. S nem elhanyagolandó az sem, ami innen az ötlet